

לקוטי שיחות
PROJECT
LIKKUTEI
SICHOS

טור ליקוט

הרב מנחם מענדל רייצס

חלק טז | תצוה - ז' אדר

חודש אדר א' אצל הרבי, היה בדרך כלל חודש שיגרתו. בלוח התאריכים ה'חסידי' אין משהו מיוחד בחודש זה, ואפילו התאריכים של פורים ושושן-פורים קטן לא נחגגו באופן גלוי וציבורי (ברוב השנים), כך שהיה זה חודש רגיל של 'תמידין כסדרן'.

שני תאריכים שבהם היתה יציאה מסויימת מן השיגרה היו ימי ז' וכו"ה בחודש – בימים אלו נסע הרבי ל'אוהל'. בשנים האחרונות נסע הרבי ל'אוהל' בכל שני וחמישי, כך שהנסיעה ביום מסויים לא נתפסה כחידוש; אולם ברוב השנים נסע הרבי ל'אוהל' בקביעות רק פעמיים בחודש, כך שכל יום נוסף היה בולט.

הנסיעה ל'אוהל' בכ"ה אדר היתה לכבוד יום הולדתה של הרבנית נ"ע (ומספרים שפעם שאלו את הרבנית מתי היא מציינת את יום הולדתה, האם באדר א' או באדר ב', והיא השיבה בפשטות שהרבי נוסע ל'אוהל' ביום זה בשני האדרים);

והנסיעה בז' אדר היתה לכבוד יום הולדתו והסתלקותו של משה רבינו, שהוא העומד במרכז השיחה השבועית - 'לקוטי שיחות' חלק טז שיחה לפרשת תצוה-ז' אדר.

*

נקודת החידוש של השיחה היא, שלמרות שבהשוואה לחדשים החגיגיים הבאים אחריו – **אדר ב' וניסן** – נראה חודש **אדר א'** כ'אפור' ושיגרתו, הרי בעומק הענין כל השמחה מתחילה ממנו.

היסוד לחידוש זה הוא בפירוש רש"י על המאמר המפורסם (תענית כט, א) 'משנכנס אדר מרבין בשמחה', ורש"י מפרש: **'ימי ניסים היו לישראל, פורים ופסח'** –

ותממו המפרשים: מה הקשר של פסח עם 'מרבין בשמחה' של חודש אדר (שיש בו הרבה מאפים ו'משקה' חריף: חמץ גמור...)?!

בשיחה מיישב את דברי רש"י במהלך מפתיע, שמאיר באור חדש את שמחת חודש אדר:

רגילים ללמוד שהשמחה היא בגלל ימי הפורים הקרבים ובאים. אבל מה ההיגיון? למה שנתחיל לשמוח כבר 'משנכנס אדר' - בגלל הנס שאירע רק באמצע החודש?

אלא, שעיקר השמחה היא בזכות יום הולדתו של משה, ז' אדר. יום זה נחשב כיום זכאי במיוחד, שיש לו השפעה חיובית על החודש כולו, וכפי שמספרת הגמרא (מגילה יג, ב) על המן הרשע שהפיל פור בין החדשים, וכשעלה בגורלו חודש אדר "שמח שמחה גדולה, אמר נפל לי פור בירח שמת בו משה – ולא היה יודע שבשבעה באדר מת ובשבעה באדר נולד"; מתברר איפוא, שלידת משה בז' אדר, השפיעה לטובה (לא רק על אותו יום עצמו בדורות הבאים, אלא) על גורלו של החודש כולו, ובלשון הכתוב (אסתר ט, כב) 'והחודש אשר נהפך להם מיגון לשמחה'.

הווי אומר: שנים רבות לפני הנס של פורים, שהתרחש בימים מסויימים מתוך חודש אדר, נולד משה בז' אדר, ו'הרים' את החודש כולו; נס פורים הוא הביטוי והתוצאה של ברכת ז' אדר, שמכוחה נעשה כל החודש מבורך.

ולכן רש"י מצרף לענין זה גם את נס פסח – כי לא רק נס פורים נזקף לזכות היום הזה, אלא גם נס פסח: בז' אדר נולד מושיען של ישראל, משה רבינו שהגשים את הגאולה ממצרים בחג הפסח, ולכן 'משנכנס אדר מרבין בשמחה' – שמחה על לידת משה בחודש זה שהביאה לעולם גם את פורים וגם את פסח.

*

עכשיו נותר לנו לברר, מתי מציינים את היום הגדול והעוצמתי הזה - ז' אדר - בשנה מעוברת: באדר א' או באדר ב'?

ובכן, בשאלה הזאת (ובשאלות דומות נוספות) יש כמה צדדים וכמה שיטות, ומה שנוגע לענינו בקיצור הוא שה'מגן אברהם' (אורח חיים סימן תקפ) פוסק להלכה שאת יום הסתלקותו של משה מציינים באדר א' דוקא;

וכיון שתאריך לידת משה מחובר עם תאריך הסתלקותו (כי משה חי בדיוק מאה ועשרים שנה – 'הקב"ה יושב וממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום ומחודש לחודש' (קידושין לח, א)), מובן שגם יום ההולדת של משה שייך לאדר א'.

ובאמת, יש לנו גמרא מפורשת (סוטה יב, ב), המביאה מחלוקת בין אמוראים באיזה יום הונח משה בתיבה על שפת היאור, ותוך כדי דיון באחת הדיעות מחדשת הגמרא שמשה נולד בשנה מעוברת – בז' אדר א';

ואפילו לפי הדיעה השניה שמשה נולד בשנה פשוטה באדר 'רגיל', הרי אין טעם לדחות את החגיגה לאדר ב' ומסתבר להקדים ולציין את היום מיד באדר א', כך שלסיכום יש לנו סיבה מספקת לקיים 'מרבין בשמחה' כבר באדר א', בזכות יום הולדתו של משה רבינו – והלוואי שנזכה לקיום היעוד 'ונרננה ונשמחה בכל ימינו'.

[לסיום חשוב לציין, כי מה שנכתב כאן שתאריך הולדתו של משה תלוי במחלוקת בגמרא, ורק לפי דיעה אחת נולד משה בפועל באדר א' – הוא לפי ההבנה הפשוטה והמקובלת בגמרא, וכך מבואר בשיחה השבועית בהערה 8;

אולם ב'לקוטי שיחות' חלק כו ע' 204 אנו מוצאים חידוש גדול ונפלא בהבנת הגמרא – ולפיו עולה שהעובדה שמשה נולד בשנה מעוברת ובאדר א' **מוסכמת על כל הדיעות**, עיין שם (וראה בפרטיות יותר ב'ספר היובל – הערות וביאורים' ע' רפג ואילך), ולפי זה שמחת אדר א' מתחזקת ומתעצמת].

***